

Valinnaisaineet 9. luokalla

Lukuvuosi 2022-2023

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET (TT) 9LK: 3H

Valitaan 9. luokalle yksi **kahden tunnin valinnaisaine** ja **yksi yhden tunnin** valinnaisaine

KAHDEN TUNNIN VALINNAISAINAINE

- Arvioidaan numerolla ja arviointi vaikuttaa yhteisen aineen arvosanaan
- Valitaan yksi kahden tunnin valinnaisaine seuraavista, joka **ei saa olla sama** kuin toinen kahden tunnin valinnainen:

- Liikunta
- Musiikki
- Kotitalous
- Kuvataide
- Käsityö: tekstiili
- Käsityö: tekninen

YHDEN TUNNIN VALINNAISAINAINE

- Arvioidaan hyväksyty / hylätty merkinnällä
- Valitaan yksi seuraavista:

- Liikunta
- Musiikki
- Kotitalous
- Kuvataide
- Käsityö: Teknostiili

MUUT VALINNAISET OPPIAINEET 9LK: 3H

Valitaan 9. luokalle **yksi kahden tunnin aine** ja **yksi yhden tunnin** valinnaisaine

KAHDEN TUNNIN VALINNAISAINE:

- Arvioidaan erillisellä numerolla
- B2-valinnaiskielen valinneet jatkavat ainetta myös 9. luokalla. Sitä ei myöskään voi aloittaa enää 9. luokalla.

- Liikunta
- Kuvataide
- Mediakuvataide
- Kotitalous
- Käsityö: tekninen
- Käsityö: tekstiili
- Äidinkieli: Ilmaisutaito
- TVT
- B2- kielet: saksa, ranska tai venäjä (jos on valittu 8. luokalla, jatkuu 9. luokalla)

YHDEN TUNNIN VALINNAISAINE:

- Arvioidaan merkinnällä hyväksytty/hylätty ja sillä voi olla korottava vaikutus yhteisen aineen arvosanaan

- Valitaan **yksi** seuraavista:

- Liikunnasta elämäntapa
- Kotitalous: Arki haltuun
- Käsityö: Easy sewing
- Käsityö: Elektroniikka
- Ruotsin kieli: syventävä tukikurssi
- Yhteiskuntaoppi: lakitieto
- Matematiikka: syventävä matematiikka

Huom! Ei voi valita kolmea yhden tunnin valinnaista. Suosittelemme valitsemaan monipuolisesti eri valinnaisaineita ainakin siten, että kahden tunnin valinnaisaineet ovat eri oppiaineita.

Musiikkiluokkalaiset A1-englanti (painotettu musiikki 4h)

- 2h muut valinnaiset oppiaineet

Musiikkiluokka ja A1-ruotsi (painotettu musiikki 4h ja A2-englanti 3h)

- 1h muut valinnaiset oppiaineet (B2-kieltä pitää jatkaa)

Musiikkiluokka ja A1-venäjä (painotettu musiikki 4h ja A2-englanti 3h)

- Ei valinnaisia

Englantipainotteinen luokka (painotettu englanti 1h)

- 3h TT-valinnaista ja 2h muut valinnaiset oppiaineet

A1-venäjä (A2-englanti 2h)

- 3h TT-valinnaista ja 1h muut valinnaiset oppiaineet (B2-kieltä pitää jatkaa)

A1-ruotsi (A2-englanti 2h)

- 3h TT-valinnaista ja 2h muut valinnaiset oppiaineet (B2-kieltä pitää jatkaa)

Ruotsinkielinen luokka (A2-suomi 2h)

- 3h TT-valinnaista ja 2h muut valinnaiset (B2-kieltä pitää jatkaa)

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET (TT) 9LK: KAHDEN TUNNIN AINEET

Liikunta

ttLI, liikunnan taide- ja taitoaine, 2 vvt

Valinnaisen liikunnan tavoitteena on edistää oppilaiden hyvinvointia tukemalla fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä. Opetuksessa hyödynnetään koulun tiloja, lähiliikuntapaikkoja sekä luontoa. Lisäksi pyritään mahdollisuuksien mukaan tutustumaan kaupungin tarjoamiin liikuntapaikkoihin. Tunneilla liikutaan monipuolisesti. Oppilaat osallistuvat toiminnan suunnitteluun.

Valinnainen taide- ja taitoaine liikunta arvioidaan osana aineen kaikille yhteisen oppimäärän arviointia. Oppiaineen päättöarvosana muodostuu opetussuunnitelman perusteiden mukaisten ainekohtaisten arviointikriteerien pohjalta.

Musiikki

ttMU, Musiikin taide- ja taitoaine, 2 vvt

Tavoitteena on syventää 7. ja 8.luokilla opittuja musiikillisia taitoja. Kurssilla kehitetään edelleen laulu- ja soittotaitoja, sekä harjoitellaan yhtyesoittoa mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tutustutaan jazzin kehitykseen, taidemusiikkiin, sekä valikoiden muiden maiden musiikkikulttuureihin. Mahdollisuuksien mukaan luodaan musiikkia myös TVT-avusteisesti. Kurssi soveltuu 8. luokan valinnaisen musiikin jatkoksi.

Kuvataide

ttKU, Kuvataiteen taide- ja taitoaine, 2 vvt

Tunneilla työskennellään yhteisen teeman parissa soveltaen itse valittua työskentelytapaa. Käytettävissä on työvälineet digitaalisesta mediasta öljyvärimaalaukseen ja muihin kuvantekemisen tekniikoihin. Tutustumme myös taidehistoriaan ja median kuviin saadaksemme lisäsisältöä omaan työskentelyyn.

Kotitalous

ttKO, Kotitalouden taide- ja taitoaine, 2 vvt: Sesonkiherkkuja taloudellisesti meiltä ja muualta

Tavoitteena on oppia hyödyntämään sesonkien ruoka-ainetarjontaa sekä tutustua Euroopan ulkopuolisiin ruokakulttuureihin.

Käsityö (ttKSts) -tekstiili 2vvt

Tavoitteina on kehittää päätöksenteko- ja työskentelytaitoja, tietoisuutta kulttuurin virtauksista, innovoinnista ja ongelmanratkaisusta, tukea oppilaiden hyvinvointia, elämänhallintaa sekä työelämään ja ammattiin liittyviä valintoja. Oppilastoita toteutetaan omista lähtökohdista ja mielenkiinnon kohteista.

Käsityö (ttKStn) -tekninen työ 2vvt

Valinnaisen käsityön tarkoituksena on syventää teknisen työn materiaalituntemusta ja tietämystä eri työtavoista ja tekniikoista. Oppilas voi kehittää turvallisessa ympäristössä kädentaitoja ja tutustua eri materiaaleihin, työstömenetelmiin sekä koneisiin. Opinnoissa kehitetään suunnittelutaitoja sekä syvennetään ongelmanratkaisukykyä. Oppilaan omaksuessa turvalliset työtavat edetään hänen oppimisensa mukaan. Oppilaalla on mahdollisuus painottaa opiskelussa jatkokoulutustoiवेitaan vastaavia aihealueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä myös huolto –ja korjaustoimenpiteitä omiin kulkuneuvoihin, koneisiin ja laitteisiin.

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET (TT) 9LK: YHDEN TUNNIN AINEET

Liikunta

xttLI Liikunnan taide- ja taitoaine, 1vvt

Tavoitteena opittujen liikuntataitojen syventäminen ja peruskunnon kohottaminen. Tarkoituksena liikkua mahdollisimman monipuolisesti. Oppilaat saavat vaikuttaa valinnaisen liikunnan sisältöön. Hyödynnetään koulun tiloja sekä lähiliikuntapaikkoja. Lisäksi pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään kaupungin tarjoamia liikuntapaikkoja.

Valinnainen taide- ja taitoaine liikunta arvioidaan osana aineen kaikille yhteisen oppimäärän arviointia. Oppiaineen päättöarvosana muodostuu opetussuunnitelman perusteiden mukaisten ainekohtaisten arviointikriteerien pohjalta.

Musiikki

xttMU, Musiikin taide- ja taitoaine, 1 vt

Tavoitteena on syventää ennen opittuja musiikillisia taitoja.

Kurssilla kehitetään laulu- ja soittotaitoja, tehdään yhtyesoittoa ja luodaan musiikkia TVT-avusteisesti mahdollisuuksien mukaan. Kurssi soveltuu oppilaille, joilla ei ole ollut musiikin valinnaista 8. luokalla.

Kotitalous

xttKO, Kotitalouden taide- ja taitoaine, 1 vvt: Kaiken maailman leivonnaisia

Kerrataan sekä sovelletaan perustaikinoita ja leivontamenetelmiä sekä opetellaan soveltamaan ohjeita. Valmistetaan monipuolisia leivonnaisia eri maista. Tavoitteena on myös ohjata oppilaita taloudelliseen kuluttamiseen.

Kuvataide

xttKU, Kuvataiteen taide- ja taitoaine, 1 vvt

Oppilas soveltaa jo oppimiaan kuvan tekemisen menetelmiä, tietoja ja taitoja pitkäjänteisessä projektissa, joka voi olla koulun yhteistyöprojekti tai valinnaisen kuvataiteen lopputyö, jonka aihepiirin ja työskentelyn oppilas valitsee itse. Kurssi soveltuu parhaiten lisäkurssiksi lopputyön tekemiseen 9.luokalla kuvataiteen valinneille oppilaille.

Käsityö

xttKS Teknostiiili, 1 vvt

Tavoitteena on tutustua Alvar Aallon monipuoliseen tuotantoon niin arkkitehtuurin, muotoilun, lasitaitteen, huonekalujen kuin tekstiilienkin osalta. Tiirismaan koulu kuuluu valtakunnalliseen Alvar Aalto -koulujen verkostoon ja sen puitteissa toteutetaan vuosittain monipuolisia eri oppiaineita yhdistäviä projekteja.

MUUT VALINNAISET OPPIAINEET 9LK: KAHDEN TUNNIN AINEET

Liikunta

vLI Liikunta, 2vvt

Liikunnan syventävissä opinnoissa on tavoitteena motoristen perustaitojen vahvistaminen ja liikunnallisten ja fyysisten valmiuksien kehittäminen. Oppilaat osallistuvat toiminnan suunnitteluun. Tarkoituksena liikkua tavoilla, jotka tuottavat iloa ja virkistystä. Tavoitteena on, että liikunnasta tulisi osa oppilaan elämäntapaa. Lisäksi pyritään mahdollisuuksien mukaan tutustumaan kaupungin tarjoamiin liikuntapaikkoihin. Arviointi perustuu valinnaisen aineen tavoitteiden saavuttamiseen.

Kotitalous

vKO, Kotitalous, 2vvt Luovuutta ateriasuunnitteluun

Tavoitteet: Laajentaa erilaisten kotimaisten ja ulkomaisten ruoka-aineiden tuntemusta sekä soveltaa sitä ateriasuunnitteluun. Huomioida kestävä kehitys työskentelyssä. Sisällöt: Tutustutaan ruoka-aineisiin ja valmistetaan niistä herkullisia ateriakokonaisuuksia ja leivonnaisia omaa suunnittelua painottaen.

Kuvataide

vKU, Kuvataide, 2 vvt

Valinnaisessa kuvataiteessa syvennetään perustyöskentelytaitoja monipuolisesti. Työskentelyn perustana on oppilaiden omat kokemukset ja kuvat, mielikuvitus, ympäröivän visuaalisen kulttuurin ilmiöt sekä taiteen maailma. Oppilas syventää taitojaan ja tietojään kuvataiteen eri osa-alueilla kuten piirtämisessä ja maalaamisessa sekä muotoilussa.

vKUM, Mediakuvataide, 2 vvt

Mediakuvataiteen tuntien tavoitteena on oppia hyödyntämään omassa kuvallisessa työskentelyssään mahdollisimman monipuolisesti digitaalisen median ohjelmia. Oppilas syventää osaamistaan Photoshopissa, digijärjestelmäkameran käytössä sekä videoeditointiohjelmassa.

Käsityö

vKSts, Käsityö - tekstiilityö 2vvt

Käsityön opetus vahvistaa ja syventää oppilaiden tietoisuutta globaalin kulttuurin virtauksista. Käsillä tekeminen, itsensä ilmaiseminen ja tuotteiden suunnitteleminen kehittää oppilaan osaamista niin tietojen kuin taitojenkin osalta. Käsityön opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden hyvinvointia ja elämänhallintaa sekä työelämään ja ammattiin liittyviä valintoja. 9. luokan valinnaisen tekstiilin painopistealueita ovat hyväntekeväisyys, yhteistyötaitojen kehittäminen, käsityöllinen ilmaisu ja kuluttajanäkökulman vahvistuminen. Oppilastöitä toteutetaan oppilaiden omien mielenkiinnon kohteiden mukaan.

VKStn, Käsityö - tekninen työ 2vvt

Valinnaisen käsityön syventävien opintojen tarkoituksena on syventää teknisen työn materiaalituntemusta ja tietämystä eri työtavoista ja tekniikoista. Oppilas voi kehittää turvallisessa ympäristössä kädentaitoja ja tutustua eri materiaaleihin, työstömenetelmiin sekä koneisiin. Opinnoissa kehitetään suunnittelutaitoja sekä syvennetään ongelmanratkaisukykyä. Oppilaan omaksuessa turvalliset työtavat edetään hänen oppimisensa mukaan. Oppilaalla on mahdollisuus painottaa opiskelussa jatkokoulutustoiveitaan vastaavia aihealueita. Oppilaalla on mahdollisuus tehdä myös huolto- ja korjaustoimenpiteitä omiin kulkuneuvoihin, koneisiin ja laitteisiin.

Äidinkieli

vIT, Äidinkieli ja kirjallisuus, ilmaisutaito, 2 vvt

Ilmaisutaidossa pääsee tutustumaan näyttelemisen, teatterin ja yleensä luovuuden maailmaan. Ilmaisutaito kehittää oppiaineena kaikkea, mikä liittyy itsensä ilmaisemiseen. Työtapoja ovat muun muassa ryhmäytymisleikit, keskittymisharjoitukset, pantomiimi, improvisaatioharjoitukset ja näytteleminen. Oppitunneilla tutkitaan elämän ilmiöitä ja sosiaalisia tilanteita draaman keinoin. Päätaavoitteena on virittää into luovaan työskentelyyn ja kannustavan ryhmähengen rakentamiseen. Ilmaisutaito kasvattaa itsetuntemusta ja uskallusta. Ilmaisutaidon arvioinnin lähtökohtana on, että ilmaisutaito sopii oppiaineena kaikille oppilaille. Arvioinnissa painottuu asenne: halu kehittää omaa ilmaisuaan sekä kannustaa muita kehittymään.

Kielet

vSAB, B2-saksa, 2 vvt (Jatkuu 2h/vk, jos on aloitettu 8.luokalla)

vRAB, B2-ranska, 2 vvt (Jatkuu 2h/vk, jos on aloitettu 8.luokalla)

vVEB, B2-venäjä, 2 vvt (Jatkuu 2h/vk, jos on aloitettu 8.luokalla)

Tavoitteena on opetella lisää kielen perusteita, vahvistaa opittua ääntämistä ja luodaan vahvaa pohjaa kielen syvemmälle oppimiselle. Harjoitellaan arkeen ja tavalliseen elämään liittyvien ilmaisujen käyttöä sekä tutustutaan venäläisen kulttuuriin osa-alueisiin. Sisältönä voidaan käyttää valitun oppimateriaalin esittämiin aihepiireihin ja nuorten omaan maailmaan liittyviä teemoja. Arviointiin vaikuttaa mm. tuntityöskentely, pikku kokeet ja isommat kokeet samaan tapaan kuin kielten opiskelussa yleensä. Voidaan tehdä oppilaiden toiveiden mukaisesti ryhmä-, pari- ja tietokonetyöskentelyä.

TVT

vTVT, Tieto- ja viestintätekniikka, 2 vvt

Tieto- ja viestintätekniikassa harjoitellaan käyttämään erilaisia tieto- ja viestintätekniikan oppimisympäristöjä yksin ja ryhmässä. Tunnneilla opitaan sopivien työvälineiden ja ohjelmien käyttöä Office 365-ympäristössä ja harjoitellaan oppimisympäristöjen käyttöä oppimistehtävissä (esim. tekstinkäsittely, tietojenkäsittely ja grafiikka). Samalla opitaan tietotekniikan peruskäsitteitä, tietokoneiden rakennetta ja käyttöjärjestelmän toimintaa. Oppilas tutustuu turvalliseen tietotekniikan käyttöön ja ymmärtää sosiaalisen median käyttömahdollisuudet hyvien tapojen ja normien mukaan. Lisäksi tutustutaan ohjelmoinnin perusteisiin ja valmistaudutaan tulevaisuuden haasteisiin.

MUUT VALINNAISET OPPIAINEET 9LK: YHDEN TUNNIN AINEET

Liikunta

xLI Liikunta, Liikunnasta elämäntapa 1 vvt

Kurssi on suunnattu ennen kaikkea niille oppilaille, jotka haluavat omaksua liikunnallisen elämäntavan. Kurssilla tehdään omat harjoitusohjelmat ja seurataan niiden toteutumista. Sopii erityisesti oppilaille, joilla ei ole säännöllistä liikuntaharrastusta. Tunneilla tehdään monipuolisesti erilaisia harjoituksia, joita on helppo hyödyntää myöhemmin omassa harjoittelussa. Arviointi perustuu valinnaisen aineen tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteiden onnistunut saavuttaminen opinnoissa voi vaikuttaa korottavasti aineen yhteisen oppimäärän arviointiin

Kotitalous

xKO, Kotitalous, 1vvt: Arki haltuun

Tavoitteena huomioida taloudellinen ja ravitseva näkökulma ruoanvalmistuksessa sekä harjoitella ja vahvistaa arjen hallintaa. Tehdään nopeaa, helppoa ja maukasta opiskelijaruokaa sekä kodin arkisia askareita monipuolisesti.

Käsityö

xKS Easy Sewing 1vvt

Ilmiöitä ja englannin kielen integrointia. Helppoja ompelutöitä, tekstiilialan englantia ja vuorovaikutustaitoja.

xKS Elektroniikka 1vvt

Opiskellaan elektronisten laitteiden kokoamisessa tarvittavia perustyömenetelmiä ja perustietoja. Opiskeluun sisältyvät komponenttien tunnistaminen, komponenttien oikea kiinnittäminen ja juotostyö sekä laitteen kotelointi.

Kielet

xRU, Ruotsin kielen syventävät opinnot, 1 vvt

Ruotsin syventävä tukikurssi, jolla kerrataan oppitunneilla käsiteltyjä asioita. Vahvistetaan oppitunneilla käsiteltyjä asioita monipuolisia työskentelytapoja käyttäen. Voidaan ottaa huomioon oppilaiden omia kertausta vaativia asioita. Hyvää vahvistusta lukio-opintoja ajatellen.

Yhteiskuntaoppi

xYH, Yhteiskuntaoppi, 1 vvt, lakitieto

Tavoitteena on syventää oppilaan lakitietämystä ja -tuntemusta. Oikeustapauksien ratkomista, rikosoikeudenkäynteihin perehtymistä ja Päijät-Hämeen Käräjäoikeudessa vierailuja. Kurssin voi vaikuttaa positiivisesti yhteiskuntaopin päättöarviointiin

Matematiikka

xMA, Syventävä matematiikka

Innostu matematiikasta! Vahvistetaan ja yhdistetään matematiikassa jo opittuja tietoja ja taitoja. Harjoitellaan monipuolisia ongelmanratkaisutaitoja ja parannetaan matematiikan digitaitoja jatko-opintoja varten. Mahdollisuuksien mukaan sisältöjä ja työskentelymenetelmiä suunnitellaan oppilaiden toiveiden ja harrastuneisuuden pohjalta.

Valinnassa huomioitavaa

Valinnaisaineiden kohdalla on huomattava, että niitä opiskellaan koko vuosi eli niiden vaihtaminen kesken oppimäärän suorittamisen ei ole mahdollista. Valitse siis aidon kiinnostuksen mukaan, sellaisia aineita, joissa mielenkiinto säilyy. B2-kielen valinneet jatkavat kielen opiskelua myös 9. luokalla.

Mikään valinnaisaine ei ole ehtona peruskoulun jälkeiseen opiskeluun, mutta niissä saadut valmiudet voivat helpottaa jatko-opintoja. Valinnaisaineesta saattaa saada paljon tietoja ja taitoja, jotka helpottavat opintojen aloittamista tai joista voi olla etua esimerkiksi pääsykokeissa.

Huomaa myös, että valinnaisaineet vaikuttavat päättöarviointiin, joko yhteisen aineen numeroon (taide- ja taitoaineiden valinnaiset), tai erillisenä numerona (valinnaiset oppiaineet), ja sitä kautta ne vaikuttavat myös jatko- opintoihin pääsemiseen.

LISÄTIETOJA

Opinto-ohjaajat:

Janita Kulkula (8D-G) p. 044 4163297
Petri Haapakoski (8A-C) p. 044 7161990
Jyrki Lempinen (Ruotsinkieliset luokat) p. 0400587080

Apulaisrehtori:

Mari Juutinen p. 044 7256048